

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 korona	Egész évre 20 korona
Fél évre 6 "	Fél évre 10 "
Negyed évre 3 "	Negyed évre 5 "
Egy óra 1 "	Egy óra 2 "

Felelős szerkesztő

Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.

Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmersékeltebb áraztatás mellett vétetnek fel

Francesconi árnya.

Debreczen, jan. 18.

Kisértet járt Kolozsvárott fényes nappal.

Alakja a trieszti arany ifjuságé. Félig olasz, félig bécsies; tehát kétszereesen nőhódító. Érdekes morbidezza és vaskos Hamur elegye. Továbbá a taljánok szép emberek, de nem igen tudnak öltözködni, mindig pongyolák egy kicsit: de a triestina ruhája opern-ringi hibátlan-ságu. Télen, mikor Róma és Nápoly clubmanjei egy szál tavaszi falöltöben dideregnek, a trieszti gavallér, ha csak könyvelő is, skunk-prémes bundába burkolózik. A kisértet ezt a bundát viseli. De a drága gallér fölött kötél lóg. Az a finom, sovány férfiarcz pedig szederjes...

Francesconi sötét árnyéka suhant végig Kolozsváron. Minden jó lélek dicseri az Urat.

Ma-holnap teljes egy negyedszázada annak. Épen azért emlékszem reá igazi víziós erővel; mert az ifju benyomásai a legmélyebbek. — Bécs egyik leguribb fogadóházában megszállt az a trieszti gavallér; és oda czimezett magának — persze ánéven volt ott — egy pénzeslevelet. Tartalma „állítólag” ezer forint; aztán ujságpapíros volt benne. Ezt a pénzeslevelet hiven fölvitte abba a foga-

dói szobába a jó öreg pénzes levélhordó. Még azt is tudom, hogy Gugának hívták. S jószívű cseh mosolygásával kopogott be; örült neki, hogy a tisztelt czimzett örülni fog az ezerforintos levélnek; mivel hogy az affélének mindenki örül és jó borraivalót ad. A tisztelt czimzett pedig meggyilkolta azt a mosolygó vén levélhordót, hét gyermek atyját: táskáját kifosztotta — még vagy egy negyedmillió forint készpénz volt benne a levelekben — aztán ráfordította a kulcsot a halottra és elutazott Itália felé. Elfogták és föl akasztották. Francesconi nyugodtan ment a bitó alá; a trieszti corso alakja ad valamit a szinpadí hatásra. De mikor arra az akkor még megvolt hagyományos szertartásra került a sor, hogy az elíteltet megcsókolja a hóhér: akkor abban a kegyetlen gonosztévőben fölébredt a szeretet ösztöne. Arczán a hóhér csókjával oda rohant vádlójához és végrehajtójához, gróf Lamezan főügyészhez, s örülten ölelte, csókolta. Az a szigorú férfi pedig elfogadta és viszonzta az ölelést, a csókot; s azt mondta: „Francesconi, leben Sie wohl!” De akkor már odarohantak a peczerek s a delinquent felhurczolták a zsámolyra.

Az időben az izetlen emberek sokat tréfálództak azon, hogy az a kemény, az az okos főügyész abban a pillanatban

tulajdonképen ferde dolgot mondott annak az embernek, aki egy percz múlva meghal: „Leben Sie wohl!” Engemet már akkor is mélyen meghatottak az igazságszolgáltatás férfianak e szavai. Azt véltem: értem őket. Gróf Lamezan főügyész azt kívánta a szörnyű gonosztévőnek, hogy az az élete, mely örökkévaló, isten irgalmából jó legyen.

De az a nemes lélek, ki abban a borzalmas pillanatban így tudott gondolkozni és érezni, mégis hiába imádkozott. Francesconi a siron túl átkozott életet él. Kisértve jár a világszerte; gonosztettének rendszere, az új, az ügyes, az ötletes, mindenfelé kelendő egy negyedszázad óta. Hol New-Yorkban, hol Bécsben, hol Párisban bukkannak fel az új Francesconik, akik a szobájukba esalt pénzeslevélhordót meggyilkolják és kirabolják. Ma meg Kolozsvárt.

A posta világinézménye azonban mégis türi azt a bolondságot, hogy a pénzeslevélhordó csakugyan pénzt hordjon szét a táskájában. — Budapestten volna valami óvó, valami védő intézkedés. A nagy értékeket házhöz vivő ember kocsin jár; s míg ő fent mászkál az emeleteken, a kocsis lent szundikál a bakon. S előbb-utóbb észreveszi, ha a levélhordó eltűnik. Akár Falkai, akár hivatásának mártirja. Ez az intézkedés

Tárcza.

Egy szál rózsza.

Elbeszélés.

Mikor Danáry Géza, cs. és kir. kamarás, megkapta az édes atyja halálát jelentő táviratot, ószinte könyeket hullatott a jószágos öreg ur elvesztése felett. Jól tudta, hogy a szomorú esettel új, mondhatom nehezebb, súlyosabb korszakába fordult élete, mert hiszen nem volt előtte titok, hogy örökségre nem igen számíthat a szegény öreg után. Danár tulságosan meg volt terhelve és valószínűleg még csak romjai sem lesznek megmenthetők a szép nemesi birtoknak. Géza azonban — dicséretre legyen mondva — ebben a szomorú pillanatban nem gondolt anyagi veszteségével, szívéi fiú fájdalma töltötte el, atyját, jó öreg édes atyját siratta keservesen, mialatt inasa az utazás előkészületeivel bajmóldott.

Boldog, gondatlan életet élt mindedig. Nem tulságosan fényes, de mindenestre elég szép évdiját az öreg Danary Gáspár pontosan megküldötte. Az évdij és szepirdalmi munkáságának révén, miután nem kötelezett tulságosan, ha szerényen is, de urimódon élehetett és nem szenvedett szükségget semmiben. Azt hallotta innen is, onnan is, hogy édes atyja nem gazdálkodik szerencsésen, hogy a birtok meg van terhelve, ő azonban — finom, gyöngéden érző lelkével — sohasem kért atyjától magyarázatot az

anyagi helyzet felől. Lehet, hogy meg sem gondolta, milyen rosszul állanak a viszonyok és így nem is igen aggódott a jövő felől.

Az öreg ur el-ellátogatott fiához. Örömet lelte ennek tökéletes úri föllépésében, lovgias gondolkodásában és szívesen vette, hogy Danáry Géza novelláit, regényeit különösen az elegáns körök hölgyei olvassák nagy örömmel.

— Nem valami jól állunk Danáron édes fiám — szokta mondani de azért ne essünk kétségbe. Egy jó házasság mindent rendbe hozhat még!

Géza elmosolyodott. Nincs arra eset, hogy ő valaha pénzérthá. asodjék. Nem azért írja novelláiban a tiszta, nemes szerelemnek hogy a gyakorlatban magára czáfoljon. Hanem azért nem busította az öreg urat, nem felelt semmit, valamint az öreg ur sem dicsekedett vele, hogy maga mennyit szenved, mennyit alkálóz, hogy gyermekének pontosan küldhesse évdiját. Hogyne küldené hogyné nélkülözne, mikor az úri körökben való mozgáshoz pénz kell és ezen az áron jöhet majd létre a megváltó, a boldogító házasság!

Most azonban bekövetkezett a váratlan haláleset az öreg ur sirba szállott magával vitte sirba zárta el álmait, reményeit apai törő szeretetét.

Elmélázva üldögél most Géza a vasuti kocsiiban a temetésre sét. Szemét lehunyja, folyton a legjobb édes apa arczának vonásait lebegnek előtte. Szinte hallja szavát, szinte érinti áldó kezét. Nagyobb társaság foglal helyet a kocsiiban. Danár vidékén lakó urak,

akik nem ismernek Gézára. Nem csoda mert hiszen gyermekkor óta szakadt el hazulról; az elegáns gavalérban nem sejthetik az egykori vidám, boldog fiút. Egyidejig Géza sem törődik utitársaival csak akkor eszmél fel amidőn édes atyjáról kezdenek beszélgetni.

— Hát meghalt a szegény öreg Danáry! — sóhajt fel egy öreg ur részvét-teljesen.

— Bizony meghalt az, szegény! eleget kinlódott az utolsó években, — jegyzi meg más valaki.

— Kinlódott? Hiszen Danár igen szép darab birtok; 2500—3000 holdra becsülöm!

— Annyi volt, annyi. Hanem az öreg ur mégis igen rosszul állt. Alig tudta fiának megküldeni az évdiját, a tobbit az adósságok, a kamatok emésztették fel!

— Talán pazar volt az öreg ur, vagy a fia csinált adósságokat?

— Nem csinált az egyik sem. Hanem az öreg ur nagyon szerette a fiát és megakartá volna kétszerezni a vagyont. Majd talpfák szállítására kötött szerződést; mikor aztán szállítani kellett volna, beállottak az esőzések, a fa ott rekedt a hegyek közt, az öreg ur belebukott a vállalatba. Szeszgyárat épített, de az sem sikerült, végre már a börzén kezdett játszani. Ez adta meg a kegyelem döntést; ha a jó Isten nem szólítja magához idején, életében ütök meg háza előtt a dobot...

— Akkor hát a szegény Géza kéttős temetésre érkezik haza...

— Kéttős temetésre bizony! Nem ma-

is egészen hülye. Mert ha Falkai kimehetett a másik kapun, a gyilkos rabló is kimehet a másik kapun, míg az az ellenőrző személy, a kocsis, — nagyot ásitva — észrevesz valamit.

Ezért mondom azt, hogy ha valami beleszólásom volna a posta dolgaiba, azt javasolnám, hogy házhoz ne szállítson a közlekedés e nagy intézménye soha semmi értéket a maga nyers valóságában. Hanem csak a jelét. Utalványt, checket és a többi. Kincses csomagoknak pedig szintén csak az igazoló jegyét. S mindenki, aki pénzt vagy drágaságot kap a postán, maga hozassa el marháját a hivatalból, ahol nem igen lehetséges se sikkasztás, se gyilkos zsiványság. Az én munkás testvéreimet, a levélhordókat, akarnám ezzel megvédelmezni; nem attól a kísértéstől, mely őket környékezhetsen — a Falkai-est azért volt olyan nagy dolog, mert szinte példátlan a levélhordók, e ragyogó becsületességű testület történetében — hanem attól a kísértéstől, mely a gonoszokat csábítja a gyilkolás, a rablás e furfangos módjára, mióta Francesconi árnyéka jár e földi téreken.

A nagyvilágból.

— Sándor király nem megy Krusedolba. Egy belgrádi távirat azt jelentette a minap, hogy Sándor szerb király február 8-án elmegy atyja sírjához, arra a gyászünnepre, melyet Milán király emlékére rendeznek Krusedolban. Egy ma érkezett hivatalos belgrádi távirat adatainak mondja azt a nirt, hogy Sándor király Krusedolba megy.

— A lengyel mozgalom. Lembergől jelentik, hogy a gauceiai helytartóság nem hagyta jóvá a lengyel kereskedők és iparosok új

radt-egybe 90—100 holdas anyabirtoknál, a garamparti nyájas falusi lakoskával... A gazdag Grünberger Baruch, a főhitelező pedig aligha nem ül bele most már a Danáryak ősi kastélyába.

— Ó, meg a bájos Grünberger Célia, a vén milliomas egyetlen leánya... Ki tudja, nem lesz-e a dologból regény... Akkor teljesülne csak a megboldogult régi álma; hiszen fiának ugys valami fényes házasságában reménykedett egész életében...

Igy folyt tovább Géza utitársainak tereferéje. O azonban eleget hallott; boszusan felállott, összeszedte holmiját és a szomszéd rekeszben foglalt helyet.

A vidék általános, nagy részvéte mellett helyezték a családi sírboltba az öreg Danáry Gáspárt, csak aztán következett az anyagi viszonyok rendezése. A vagyoni mérleg pontos megállapítása után kitűnt, hogy a danári birtok régóta a Grünberger Baruché. Övé erdő, mező, övé az erkélyes tornyos ősi kastély, övé a topolyos fasor, övé a százados fasudaraktól árnyalt park, kavicsos utjaival, ma már kissé hináros tavával, titokzatos rejtekeivel, töredezett szobraival, köztük a nyilas Amorraal és a sors viszontagságát jelző Fortuna istennővel... Övék a gyönyörű rózsabokrok, amelyeket Géza édesanyja ültetett, ő ápolta nagy gondnal, nagy szeretettel.

Minden, minden az övé, a fiatal Danárynak nem maradt egybe a kis anyai birtokon kívül. Övé azonban ifjúsága sőt erős akarata, övé szép tehetsége, a muzsáknak

egyesületének alapszabályait. A nemrég alapított egyesületnek az a célja, hogy a német kereskedőkkel és iparosokkal való összeköttetést megszüntesse.

— Vádlevél Musolino ellen. Pisából jelentik, hogy a luccai államügyész elkészítette a Musolino elleni vádlevelet. Musolino hét gyilkossággal, öt gyilkossági kísérlettel, két rendbeli rablással, három súlyos testi sértéssel és négy rendbeli hatóság elleni erőszakkal van vádolva. A Musolino által meggyilkolt emberek a következők: Francesco Sidari, Agostino Carmine, Stefano Zoccoli, Pasquale Soranno, Alessio Chierico, Pietro Ritrovati, Francesco Marti, Francesco Zirilli.

Musolino büntársaiként a következők vannak vád alá helyezve: szeretője, Pargiglia Rocco, továbbá Giovanni Jati és Stefano de Lorenzo.

— Gyilkos énekes. Triesztben Melacci Tonio operette-énekes tegnap este agyon szurta tizenhet éves szeretőjét, Coma Oféliát. Tettét azért követte el, mert kedvesének anyja nem akarta megengedni, hogy az állás nélküli énekes a leány oltárhoz vezesse. A gyilkos önként jelentkezett a rendőrségen.

— Véres pisztolyárbaj. Hannoverában Banningsen tartományi tanácsosnak, Banningsen volt miniszter fiának tegnap délelőtt pisztolyárbaja volt Falkenhagen földbirtokos sál. A második golyóváltásnál a golyó Banningsen mellébe furdott. A sebesül; állapota nagyon aggasztó.

Petőfi halála.

Debreczen, jan. 18.

Abbó az alkalomból, hogy Petőfi állítólagos koponyájának ügye foglalkoztatja a közvéleményt, érdekesnek tartjuk elmondani Petőfi halálának néhány verzióját.

Az utolsó, aki Petőfit látta, Gyalokay Lajos honvédtiszt, utóbb nagyváradi törvény széki elnök (tavaly halt meg) aki a faluból

kegyteljes ajándékai. A budapesti fényűzését úgy sem bírja többé. Kis birtokára vonul szánt és vet, de nem hagyja másnak az áldozatot, mert szorgalmasan fog irogatni. A természet nyugalmas ölen bájosabbak az álmok, édesebb az alkotás perce és amire önkéntelen rácsabulunk a világ város mámorító zajában, a falus élet egyszerű világából száműzve, a modern irodalom káros, szennyes, szbszintgözös és pászgomámoros árnyalatai; itt költő igazán ki valódi költő. El van ez már határozva. Még csupán az utolsó aláírások következnek, aztán távozik az apai házból örökre végkép...

Minden a maga rendjén történt. Lent vár Géza kis homokfutó kocsija. Bucszuk az öreg Grünberger és ragyogó szépségű leánya a büszke Célia a tornász lépcsőjén lekísérik. Ragyognak a szép Célia gyémántjai, máskor még szebben ragyog tündöklő két fekete szeme; ma azonban mintha fátyol borulna rájuk, mintha köny esillogása folytana el tenyokor. Mäskor csupa szelem, csupa eicz a bankár egyetlen leánya, most alig bírja bucsuját elrebegni.

— Méltóságos ur — szólal meg most Baruch ur. Az atyai háztól válik, amely immár az én tulajdonom. Becsületes uton jól pénzemért szereztem, tudom, hogy méltóságod sem neheztel rám. Aki az apai háztól válik, lehetetlen, hogy ne maradnának itt emlékei, amelyektől fájdalmasan esik válnia. Lehet, hogy apróságok, de mégis kedvesek, mégis feledhetetlenek.

A szerződésben csupán az ősi képek átadása és a sírbolt valának kikötve. De

kivergődve a bokrok közé rejtett kocsiját akarta elérni. Ekkor szaladt arra Petőfi hajadon fővel. Gyalokay megragadta a költő kezét.

— Gyere velem — mondta neki — kocsim ott van a bokrok közt.

— Azt hiszed, van ebben a pokolban olyan bolond, aki helyt merne maradni, — felelte Petőfi keserű fájdalommal — hiszen a kocsisod is elfutott.

Majd a szilaj fergetenként vágató orosz lovasságra mutatott.

— Itt nincs szabadulás, — tette hozzá, — menünk a jobboldalra, ott tán még megmenekülhetünk.

Gyalokay habozott, a költő kirántotta karját.

— Itt nincs idő a töprengésre, én megyek, s ezzel az erdő felé menekült.

Lengyel viszont azt állította, hogy ő továbbis az országuton látta futni Kis-Bun irányába, hajadon fővel és kard nélkül. Anynyi tény tehát, hogy a költő Fehéregyháza és Héjasfalva között esett el.

Heydte osztrák őrnagy, aki Lüders táborkarába volt beosztva s hat óra tájt vele az elnémult s halottakkal borított csatatérrel belovagolta, később azt beszélte, hogy az ut mellett Héjasfalva felé egy fiatal halottat látott, akinek hegyes állszakála volt s nadrágja és zubbonya zsebei ki voltak fordítva, míg mellette irások hevertek. Mellén dszida, zsúrás volt, a leírások után azt hiszi, hogy ez Petőfi volt, de ő hallottat szökevénynek látta lovalás közben, pedig Petőfinak fekete haja volt.

Gróf Haller Ferencz, aki harmincz évig kutatta a költő rejtélyes eltűnését, azt állítja hogy Zayk Domokos nyergébe emelte a költőt, a kukoriczásba vitte, aztán visszavágtatott az országutra s itt hősi halált halt.

Petőfi innen a rét és országut közti szé

ha e kettőn kívül is van e házban, ami kedves, nevezze meg méltóságod, Az öné lesz az, ha mindjárt... egyetlen leányomat választaná!

— Ez bizony nagy szó volt. Tréfásan mondva, komolyan érve. Danáry nagyot nézett. Ott állt az öreg biztatón mosolyogva és ott állt a szép Célia. Maga a vágy, maga az epedés, maga az odaadás. Danáry Géza előtt egy perczre megjelent az atya szelleme aki életében ilyen uton-módon képzelte fia boldogulását. Ime, rajta mulik, hogy övé legyen az apai ház, az ősi park, a családi vagyon. A Danáry név fénye nem homályosul el, a régi jólét, a régi hatalom korszakának feltámadása következik most. Hanem ez a tündés alig egy pillanatig tartott. Aztán elmosolyodott Danáry Géza és könnyed meghajlással fordult az apai ház új birtokosához. Így szólott:

— Ajánlata meglep és azt elfogadom. Legnagyobb drágaságától ugyan nem fosztom meg, hanem keresem mindenestre van. Egy szál rózsát könyörgök az édes anyám rózsáiból; semmi sem kedvesebb nekem az egyetlen egy rózsaszálnál. Ugye bár teljesítik kérésemet?

Baruch ur tehetetlen dühbe borulva nyújtotta át a kért rózsaszálat. Az ifju pedig — a bájos Célia öldöklő pillantásaival nem törődve — pattant fel könnyű kocsikájára, köszönt és úgy elporzolt, mintha ott sem lett volna.

— Gomblyukában viritott a szép piros rózsza...

les tölt
hidon l
mellbe
dult, ké
egy tég
Csontai
vitette
rántotta
pésnyir
A
messete
Meggyó
nek!
Vá
ret kis
—
Az
Bader J
juk. Va
emelte
hogy k
uglott
az Ister
tutott.

A
ronaur
Vereseg
kosi ré
Szent-J
vadász
hát a k
A királ
ha a k
egyezik
eredmé
megvet
vételár

Aj
Miklós
láncz
numzet
mány g
tos pro
helyről
lésügyi
kapott
hogy ig
felelőse
magyar
sára al

Az
multba
jének f
történi
pököt v
kalocsa
Széche
nek fel
napoko
um ház
uj püsp
zethez
— ked
nan kir
már re
felszen
elfoglal
átadás

A
Az
érdeklő
A képv
mint re

lesztetés mellett futott tovább; utóbb a buni hidon látták, itt kozákok értek be, egyikük mellbe szurta, a költő a Küküllő vizébe fordult, később kimászott a partmenti fűzesben egy téglarakás mellett feküdt reggelig. Ekkor Csonta Joun oláh fuvarossal Héjasfalva felé vitette magát, de egy muszka közlegény lerántotta a szekérről s az országúton 200 lépésnyire elevenen a sírba dobta.

A költő a sírúregből felkiáltott: Ne temessetek el! Hiszen látjátok, hogy élek. — Meggyógyulhatok, Petőfi vagyok, segítsetek!

Vámos György, ki a halottszállító szekeret kísérte, borzadva kiáltott fel:

— Jaj Istenem, élőkét is eltemetnek!

Az oroszok holtakat hánytak Petőfire s Bader János zász polgár meszet hintett rájuk. Vajna Sárdor szerint Szkurka közhuszár emelte nyergébe a költőt, de mikor látta, hogy kozákok vannak nyomában, Petőfi leugrott s e kiáltással: »Bocsáss, engem még az Isten se ment meg«, a kukoriczás felé futott. Két kozák elérte és lesz úrták.

Belföldi dolgok

A király a kispagdékért. A gödöllői koronauradalom tőszomszédságában levő Szada Veresegyháza és Kis-Szent-Miklós község lakosai régóta megszerették volna vásárolni a Szent-Jakab pusztát, amely azonban a király vadászterületéhez tartozik. Az eladáshoz tehát a király beleegyezése is szükséges volt. A király kijelentette, hogy abban az esetben, ha a kispagdékot segíthet, szívesen beleegyezik az eladásba. A tárgyalások ilyenképpen eredménnyel jártak és a három község népe megvette a pusztát 780 ezer koronáért, amely vételár husz év alatt törleendő.

Ajándék a nemzetnek. A Konkoly Thege Miklós nemzeti ajándéka értékes, komoly láncz szeme lesz annak a nemzetmentő, nemzetmentő akciónak, mely a Széll-kormány gazdasági politikájának egyik sarkalatos programpontja. Mint a legilletékesebb helyről értesülünk, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elhatározta az ajándékba kapott ősi nemesi birtoknak felparcellázását hogy így az alapító oklevél intencziójának megfelelően, lehető sok kis gazda telepítésére, a magyarság egy új erőforrásának megnyitására alkalmassá váljék.

Az új püspökök felszentelése. A közel múltban kinevezett három új püspök kettőjének felszentelése még e hó folyamán megtörténik. Várossy Gyula székesfehérvári püspököt vasárnap szenteli föl Császka György kalocsai érsek az egyetemi templomban. Széchenyi Miklós grófnak, a győri püspöknek felszentelése következik ezután a közel napokban, mely szertartás a bécsi Pázmány úti házi templomban fog végbemenni az új püspök egyenes kívánságára, mely intézethez — hosszabb időn át lévén vezetője — kedves emlékek fűzik. A harmadik újonnan kinevezett egyháznagy István Vilmos dr. már régebbi idő óta felszentelt püspök. A felszentelés után az új püspökök véglegesen elfoglalják elődeik örökét, mert a hagyatéki átadások már befejeződtek.

A boerok szabadságharca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

Az angol parlament megnyitása elé nagy érdeklődéssel nézett az angol közvélemény. A képviselőházat sokkal előbb nyitották meg, mint rendszeren, mert Angliának szüksége van

pénzre, még pedig sürgősen, különben nem folytathatja a délafrikai háborút.

Akik a mondvacsinált jelentések és táviratok által nem hagyják magukat elámitatni, mind azt hitték, hogy a parlamentet megnyitó trón beszéd a délafrikai háború gyors befejezését fogja kiállításba helyezni. De Edwárd király erről nem szólt. A délafrikai háborúról a beszédben a következő foglaltatik:

Sajnálom hogy a délafrikai háború még mindig nincs befejezve, habár a hadműveletek menete a mi fegyvereink számára kedvezőbben alakult. A háború színtere jelentékenyen szűkebbre szorult. Daczára a háború fárasztó jellegének, katonáim mind végig örömmel viselik el a guerilla hadjárat fáradalmait, sőt saját kárukra oly humanitást tanúsítanak az ellenséggel szemben, amely megérdemli a legnagyobb dicséretet. Annak szüksége, hogy azok a csapatok, melyek leginkább ki voltak téve a háború fáradalmainak, felváltassanak, alkalmat adott nekem, hogy ismét igénybe vegyem gyarmataink lojalis és hazafias ajánlatait. Rövid időn új csapatok érkeznek Dél-Afrikába Kanadából, Ausztráliából és Új-Seelandból.

A trónbeszéd tehát megdicséri a hadsereget és nyilvánvalóvá teszi, hogy a háborút folytatni akarja Anglia a legnagyobb eréllyel.

Ezzel a királyi kijelentéssel azután a szállongó békehírek ismét teljesen valótlannak bizonyultak. Pedig egész határozottan hirdette néhány lap, hogy dr. Clark, a délafrikai köztársaság volt főkonzulje Londonba utazott, hogy ott az illetékes körökkel érintkezésbe lépjen, mivel a boer vezérek hajlandók a békekötésre és Krüger a függéltenség helyett kész elfogadni az önkormányzati jogot.

Ezt a hírt maga Clark czáfolja meg, aki egy angol lapban nyilatkozatot tett közzé.

»Nem voltam Németalföldön, az utolsó kilencz hónapban Krügerrel nem beszéltem; Roosewelt elnököt felkeresni sem célom, sem szándékom nem volt, és így nem is értekezhettem vele a boerok ügyében, Chamberlain miniszterrel sem tárgyaltam a békéről, mert vele sem találkoztam«.

Mint annyi béketárgyalásról szóló hír, ez a legutolsó is légből kapott, A boerok még nem törtek meg és így még mindig nincs okuk békefeltételeikből engedni, — különösen, ha igaznak bizonyul a Brüsszelből jövő értesítés, hogy Botha ismét győzelmet aratott.

Néhány nappal ezelőtt mi is megemlékeztünk Kitchener táviratáról, melyben azt jelentette Londonba, hogy Bothát, — ki kocsin menekült, majdnem elfogták; de a kimerült angolok nem bírták utólrni. Hír szerint Botha »menekülése« voltaképpen Botha győzelmét képezte. Az ellenség megtámadta a harczot kikerülni akaró Botha csapatát, mire ez megfordult és hét kilométernyire üzte vissza az angolokat, akik teljesen kimerülten képtelenek voltak a harczot újra fölvenni. Botha azután elvonult. Mondják, hogy Botha, Dewett, Delarey s még pár erős kommandó csatiakozni készülnek,

hogy nagyobb erővel támadhassanak az angol hadsereg szétszórt osztályaira.

A háború tehát tovább fog folyni minden kegyetlenségével, igazságtalanságával, embertelenségével, ha csak igaznak nem bizonyul az az újabb felmerült hír, hogy Vilma királynő, sőt hogy Vilmos császár is közbe fognak lépni a béke érdekében.

Egyről-másról.

Nincs oka...

Bosszankodik a vén Malmos,
Fejét csaknem üti falhoz,
Mert fiatal felesége
Mátsát ölelt kebelére.

Bosszura nincs okod, öreg!
Botor tetted átka követ!
Hiszen te csak kezét kérted,
Mért adná hát szívet néked?!

A világ minden részéből. Dél-Kínában a selyembogár-tenyésztést és selyemgyártást ez előtt 3 ezer évvel üzték.

A kultiválható föld értéke Skótsországban 1750 ben 800 ezer font sterling volt, míg ma 10 és fél millió.

Az első alkoholból készült illatszert Európában magyar gyártmány volt 1730 Hunagarián Water név alatt árulták.

Az angol vasuti társaságok átlag 66 font sterlinget fizetnek balesetért minden 100 ezer mérföldnyi ut után.

Londonban 700 ezer házban hideg napokon 40 ezer tonna kőszénét égetnek.

Vagy 300 ezer érmet fognak kiesztani a bu háborúból vissza térő angol katonáknak. Az érmekre 75 ezer méter szalagra lesz szükség.

Belgiumban 175 ezer pálinka kereskedés van.

A legnagyobb vágódhija a világnak Kansas Citynek van Kansas államában.

Japánban az aminatci hajógyárat amely most is működik ezelőtt 1900 évvel építették.

A vitorlás hajóknak átlag 4 százaléka a gőzhajóknak pedig hét és fél százaléka pusztul el évente.

Angolország körülbelül 50 millió tonna szenet szállít évente idegen államokba.

Ahol a kuruczokat várják. Százados meli lepí az elfeledett kurucz-sirokat s a hantok alatt a szabadságért harczolt hősök porai pihennek. A késő utódok kegyelete elfeledett a sirok fölé emléket állítani, de a máramarosi Dolha községben és környékén a népszokás még mindig gyakorolja a kuruczok kultuszát. Ez abban áll, hogy minden év május havának egy estéjén legszebb fehér abroszát teríti föl asztalára az egyszerű, de erős ruhát földműves; ezután legiőbb átkával rakja meg az asztalt, hol egy-két gyermekt is meggyújt. Majd a szoba egy távolabbi helyén összegyűjti családját s eszöndes imába merülve várják a »nagy« Bercesényi Miklóst Szent áhitatba várják a kuruczok dicső vezérét, mint a világot megváltó szent Messiást. De hiába várják...

A kísértet.

Most ami általános kedveltségnek örvendő Szatyinkról rántom le a leplet és elbeszélésem egy érdekes esetét.

Ki ninné, hogy ami derék Szatyink, ki a szinpadon oly bátor férfinak mutatja magát a Kiss Irén anyósi mérgeskedésével szemben, otthon felette félnék, bártortalan. Mindig rémképeket lát, vak hívója a hipnotizmusnak és spiritizmusnak. Hiszi a lélek-vándorlást, az állati delejességet és még több ilyen más földöntúli dolgot.

Van Szatyinak egy Vuntsi névre hallgató kutyája. Öblös természetű okos kis jószág. Olyan alkattal rendelkezik, akár csak egy földsimogató henger. Büszke, ambiciózus kis állat, ami nem csodálható, ha tudjuk, hogy már a világot jelelő deszkákon is szerepelt.

Hát egyszer úgy történt, hogy az örökké jó kedélyű Szatyink elmulatott egyik baráti kompániában. A kísértetek órája következett, mikor földi sárháza pihentető helyére érkezett s elfáradott tagjait az ágy enyhet adó keblébe rejtette.

Künn holdvilágos éj volt. Busz érzésekkel hegedülő szent Dávid éppen az ablakon tekintett be. fénynyel övezve a jó Szatyink számára eszközölt arcziatát.

Az álom nem fogta a jó pajtást, Szomju lelke ott járt az elhagyott barátoknál. kikkell vidáman kocintgatott. Nézett maga elé merően s képzelődésében a kályhát is valami természetfeletti szörnyetegnek látta.

Egyszerre csak megmozdul a kályha mellől valami s hosszú léptekkel közeleg Szatyink ágyához. Sem alakja, sem járása nem árul el emberi formázatot.

— szent Isten, mi ez? — képedt el Szatyink remegve bujt a takaró alá.

Az alak meg keblemetlen nyöszörgéssel folyvást közelebb lépdelt az ágyhoz

— Jézus, Mária! Itt a kísértet! — deklamálta Szatyink.

És akkor már ott is volt az alak. Legelebb is a Szatyink kinyújtott kezeit nyalagatta össze, miközben borzasztó hangokat hallatott.

— Ne, ne, nem megyek! Eredj! — tiltakozott a halálraremült Szatyink. Még én élni akarok, mert . . . mert . . .

Az alak feljebb kapaszkodott. Csendes kuszással az ágyon termett s leheveredett a paplanra éppen a Szatyink dereka körül.

Rémülten ugrott ki az ágyból a kísértetlítő Szatyink és segítségért kiáltott.

Az éktelen kiáltásra gyertyával jött be Nagy Gyula és mosolyogva szemlélte a sápadozó czimborát.

— Mi lett? Mi bajod?

— Ott az ágyon . . . egy . . . egy kísértet, vagy valami szörnyeteg . . . ott, mi! — hörögte Szatyink.

Nagy Gyula az ágyhoz közeledett s levette onnan a kedélyesen szundikáló Vuntsit.

— Hiszen a Vuntsi van itt! — mondá hahotázva.

— Tyhú, az áldóját a kutyájának! No még így se jártam életemben! . . . El ne beszélj valakinek, te Gyula! . . .

Hiszen nem is beszélte azt Gyula sen-

kinék, csak éppen a feleségének s hogy mégis mimódon tudódott ki, arról én sem tudok beszámolni.

Írás a télről.

Debreczen, január 18.

Az időről írni épp oly banális dolog, mint az időről beszélni. Kezdő és tapasztalatlan szerelmesek thémája ez. Az olyan szerelmeseké, akik lángolnak egymásért, a távolból imádják egymást, de ha összekerülnek, az ifju minden valószínűség szerint így kezdi meg a beszélgetést:

— Ma pompás időnk van.

Mire a lányka pirulva felel:

— Igen de a szél egy kicsit csipős.

De hát van idő, mikor az időről okvetlen beszélni kell. Mint például most. Mert tulajdonképpen a tegnapi előtti nap volt az első téli nap.

Reggel erős szél kerekedett s az emberek, a kik eddig a napfényes korzón vidáman andalogtak, most rohanvást siettek a meleg szobába. S szomorúan konstatálták, hogy végre beköszöntött a tél Aminek ideje is volt. Eddig hó és fagy nélkül való volt a telünk. Ezután következik a zord hideg.

A tegnapi nappal megváltozott az időjárás. S le fognak tűnni az ujságok hasábjairól a „tavasz a télen“ című kedves hírek s elfogják helyüket a megfagyott ezigányokról, a hóban elakadt vonatokról és a csodálatos farkaskalandokról szóló rémes tudósítások . . .

Ez idő változás külföldben az egész országban — mondhatni beállott. Így Kassán egészen hasonló az időjárás, mint onnan írják. Budapesten meg tegnap teljes tizenölezer órán át szakadatlanul esett a hó, amikor a havazás elállott, akkor megeredt az eső, mely egy óráig tartott . . .

Szóval itt a tél A hideg, a zordon, a kegyetlen. Időjósok azt mondják hogy most, miután megérkezett, nem is hagy el bennünket egyhamar. Falb zordon tavaszt jósol és még májusban is hóvihart.

— Megszenvedjük még mi nemesak a multat és jövődöt, hanem az eddigi szép időt is.

NAPI HIREK.

Bucsuestély. Tegnap nagy társaság gyűlt egybe Törő Imre jóhírű vendéglőjében. A debreczeni vendéglős-ipartársulat tartotta búcsuestélyét abból az alkalomból, hogy Benedek János dr. országgyűlési képviselő a társulatnál elfoglalt jogtanácsosi tisztességéről leköszönt. A vendéglőben megérkezett képviselőt Fittler Jenő, az ipartársulat titkára üdvözölte, melyben Benedek rögtönzésben válaszolt. Vacsora alatt egymástérték a felköszöntők. Hauer Bertalan, Lendelbauer Kálmán és Veszprémy Mihály Dr. Benedek Jánosnak köszöntötték fel, ki válaszában kifejtette hogy nem vesz búcsut végleg az ipartársulattól, sőt törvényhozói minőségében odatöre kedik, hogy annak céljait előmozdítsa. Ábrahám Dezső dr. az ipartestület új ügyésze szintén Benedeket köszöntötte fel. A társaság külföldben a legjobb hangulatban töltötte el az estét.

— **Értesítés.** Hajásy Lajos segédlelkészt ezelőtt 8 nappal állásától felmentettem. Ezt

tájékoztató céljából szükségesnek tartom közölni. — Debreczen 1902. január 18. Materny Lajos, főesperes.

— **Véres családi dráma.** Palsa András kavcsányi parasztagda már néhány hónap előtt Amerikába vitorlázott, itthon hagyva fiatal feleségét. Palsáról azóta nem érkezett hír, s a menyecske vigasztalót keresett és talált is Petkó Mihály parasztleányban. A napokban azonban levél érkezett Amerikából amelyben Palsa bejelenti, hogy utban van hazafelé. A férj tegnap meg is jelent; az esteli vonattal érkezett Kassára s innen gyalog sietett a közeli Kavcsányba. Éjszaka ért házához, ahol együtt találta az asszonyt szeretőjével. Palsának fejébe szökött a vér s a pitvarban lévő fejszével neki támadt Petkónak, kinek a fejét kettéhasította. Azután az asszonyt terítette le, majd a másfél éves gyermekét sértette súlyosan. Az asszony élet és halál között lebeg, Petkó pedig azonnal meghalt. A vérengző férj még az éjszaka folyamán megszökött, de Szent Iványban, ahol vonatra akart ülni, hogy ismét kivitorlazzék Amerikába, — a csendőrök elfogták s bezárították az eperjesi törvényszékhez.

— **Eldölt létra.** Sokáig emlékezetes lesz Klein József tanoncz előtt a tegnapi nap. Kolb Lázár Mester utca 21. szám alatti mézszárosnál volt alkalmazásban. A gazdája megbizta hogy a padlásra menjen föl és hozzon le onnan valamit. Klein sietett is a gazdája parancsának eleget tenni és a létrán felakart menni. De nem nézte meg hogy a padláshoz jól oda van-e téve a létra és így történt a szerencsétlenség. A létra nem jól volt oda téve, úgy hogy mikor a fiu felért a padláshoz a létra a havon megcsuszott és feldőlt. Klein leesett a létráról és az esés következtében a balkarja eltört azonkívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Az esés zajára kijöttek az udvarbeliek és mikor látták hogy mi történt segítségére siettek a szerencsétlenül járt fiunak. Kleint bezárították a közkórházba a hol gondos ápolás alá vették.

— **Kilötte a pajtása szemét** Végzetes szerencsétlenség get idézett elő tegnap délután egy 10 éves fiu azzal a veszedelmes játékkal a melyre a legnagyobb figyelem mellett sem tudnak eléggé órködni a szülők, hogy a gyermekük kezébe ne kerülhessen: a gumipuska. Kvor István 10 éves fiu tegnap délután gumipuskával lövöldözött madarakra. Pajtása Szalócz egyre nevette, hogy minden lövése célzt tévesztett. Kvor ekkor Szalóczra fogta a gumipuskát:

— Ha a madarat nem de téged bizony nyal eltalálak, — mondta Kvor.

Az utolsó szónál már lött is. Éles kis kődarab volt a puszkában, a mely ep bal szemén találta el a 9 éves Szalócz Mihályt. A kis fiu arcját nyomban előntötte a vér. Szalócz Mihály sérülése nagyon komoly valószínűleg elveszti szemvilágát.

— **Öngyilkos a feleségért.** Néhány hónappal ezelőtt nősült meg Fekete Károly a felesége is szerette és nem is volt közöttük semmi szóváltás. Pár nappal ezelőtt Feketének úgy tetszett mintha a felesége elhúdegült volna tőle. Ez a gondolat folyton a fejébe járt Feketének és nem hagyta nyugton. A gondolatot annyira szívére vette hogy öngyilkosra határozta el magát. Revolvért kerített es azzal meglötte magát. Az öngyilkosság azonban nem úgy sikerült a mint Fekete szerette volna, a golyó nem ölte meg csak súlyos sebet ejtett rajta. Kabáról behozták Debreczenbe a kórházba a hol ápolás alá vették az öngyilkos embert. Feketének a

sérülése súlyos, de remélhetőleg kifogja helyezni a sebet és vissza térhet a feleségéhez a kiról azt hitte, hogy nem azereti már ötlet.

x **Kitüntetés.** Ofelsége legfelsőbb elhatározásával ARNHEIM S. J. budapesti pénzszekrény és tresor gyárost csász. és kir. udvari szállítónak nevezte ki. Mint ismeretes az ARNHEIM S. J. cég uttörő a pénzszekrény és tresor gyártás terén. A budapesti királyi várban a magyar szt. korona és ereklyék megőrzésére készült pánczélszobát, továbbá az új országház levéltárának, a székesfőváros központi pénztárának és levéltárának pánczélosztását is ezen világhírű cég budapesti gyára eszközölte.

— **Értesítés.** A február hó 15 én tartandó tea-estély iránt érdeklődőket tisztelettel értesítjük hogy a meghívókat a legközelebbi napokban expedáljuk, a rendezőség.

— **Tolvaj hetes.** Betyus András hetes megunta a szolgálatot a csendőrségnél. A bucsuzáskor valami emléket is akart magával vinni, hogy legyen a mi a régi szépnapokra emlékeztesse. A bűnjelék között egy szép értékes arany órát kiválasztott, azzal utra kelt Debreczenbe, a hol már várt rá a régi kedvese. A csapó kertben vett magának lakást és zavartalan boldogságban élte a kedvesével a heteket. A boldogság azonban nem sokáig tartott, mert a csendőrségnél észrevették az óra eltűnését. Kutatni kezdtek a tolvaj után, a csendőrök csakhamar, arra a meggyőződésre jutottak, hogy a lopást csak a k ismerős ember követte el. Porcsin Ambrus lovasrendőrőrsparancsnakra bízta a további nyomozást. Porcsin hamarosan ki is derítette a tolvajt az eltávozott Betyus András személyében, a kit letartóztatta a Csapó kerti lakásán. A hetes nem tagadta a lopást és most a börtönben várja büntetését a lopásért.

— **Elfogott csaló.** Tegnap egy széthámozott asszonyt tett ártalmatlanná a rendőség. — Betért a Boros testvérek áruházába és ott egy névjegyet mutatott elő és kérte az üzletalkalmazottat, hogy küldjék el vele a szőnyeget. Az üzletben természetesen találtak az asszony kérélmét és a szőnyeget elküldték, csak egy óra mulva tudták meg hogy az asszony csalást követett el. Rögtön a rendőségre siettek és följelentették a csaló asszonyt. A rendőség rögtön nyomozni kezdett a csaló asszony után és csakhamar sikerült elfogni és ártalmatlanná tenni. Antal Zsuzsánának hívják, a rendőségen kiderült hogy az asszony a névjegyet lopta. Találtak nála egy egész csomó névjegyet a melyeket szintén lopott. A csaló asszonyt a rendőségen fogva tartják, a vizsgálat befejezett tény.

x **„Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak”** szükségelt egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legjutányosabban és szolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest IV. Váci utca 34. Klottild főhercegnő ö. es. és kir. fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható cég.

— **Elítelt kovács.** Pálkás Ferencz kovács és Bosznai János kerékgyártó társasviszonyba léptek együtt s úgy folytatták a mesterségüket. A műhelyt Bosznai lakásán állították fel s egyideig szépen megfértek egymás mellett, de később az asszonyok

versengése miatt viszály tört ki közöttük, úgy hogy Bosznai felmondta a lakást is Pálkásnak s követelte tőle a lakás kulcsát. A véréngeregt Pálkás erre egy vesrudat kapott fel és Bosznait alsó balkarján megütötte. Az ütésre rá sem hederített Bosznai, sőt kiment egy szüreti mulatságra. E miatt vérmérgézet kapott s nemsokára meghalt. Ez ügyben tegnap tartották meg a főtárgyalást Oláh Miklós dr. elnöke alatt. A törvényszék Pálkás Ferenczet haláltokozó súlyos testi sértésben mondta ki bűnösnek és hat havi börtönre ítélte. Ezenkívül elkötelezte a meghalt családja részére 2500 korona fizetésére. Az ügyész, valamint a védő is, felebbezést jelentettek be.

A szőke pappleány.

Debreczen, jan. 18.

Szőkének kellett lennie. Lenszőke hajúnak és nagy, kékszeműnek. Aztán ábrándozónak és olyan szerelmesnek, a melynek csak a német, szentimentális regények pappleányai lehetnek. De azért mégsem a német regények fehérlelkű, szüzes paphajadonára gondolok, amikor olvasom a berlini távirati hirdás néhány szaraz sorát, hogy a liebau evangélikus lelkész leánya, akinek a jegyesét, Blaskovics főhadnagyot aznap lőtték agyon Inszterburgban párbajban, amikor meg kellett volna esküdnie vele: ma reggel minden feltűnő ok nélkül, esőndesen, egész váratlanul meghalt.

Gondolok egy galamblelkű leányra, a ki talán nincs is, aki csak egy izzó fantáziájú írónak egyszer szokatlanul megtisztult lelkületében született. Gondolok a Bródy Sándor Hőfőherkéjére, aki olyan tiszta volt, hogy szerelmétől megtisztult a nagyváros bűnös élvezeteiben megcsömörlött férfiszív is.

Ilyennek kellett lennie a liebau pappleálynak. Mert a katonatisztek nem szoktak beleszeretni a pappleányokba. És csak ilyen törekény galamblelkű leálynak lehet olyan nagy, erős akarata, hogy azt mondja: »sirni fogok, addig fogok sirni, míg belehalok.« És így is tesz . . .

Háromszor szólott a liebau pappleányról a napi krónika referádája. Először akkor, mikor beszámolt róla, hogy Inszterburgban egy főhadnagy öntudatlan részegségében megsértette a tisztársát; másnap nem is emlékezett már rája, mit tett, csak a katonai becsületbírósg rőndletére állt ki párviadalra. A távirat a menyasszonya mellől szólította el egy nappal az esküdjő előtt. És a párbaj aznap történt, amikor az esküdjőnek kellett volna lennie. A menyasszonya a liebau pappleánya volt, akinek a násznapja lett a gyásznapja, akinek a menyasszonyi mirtuszkoszoruját a jegyese koporsójára kellett tennie halotti koszorúnak.

Másodszor akkor szőit róla a hír, mikor a párbajban elesett főhadnagyot eltemették. A ravatal fölött a liebau pap mondott beszédet, a liebau pappleány pedig sirt, egyre sirt. A sir szájánál a liebau pappleány elájult . . . Ezt mondta el a második hír.

Azóta hetek teltek el és a liebau pappleányról ma megjött a harmadik hír, hogy meghalt . . . Nem volt beteg, a teste nem aszott le, az arca nem esett be, a szeme nem égött ki, — csak a lelke hervadozott, míg

végre letört, mint a virág, melyet meglóptak az éltető napsugártól . . .

Olyannak hangzik e hír, mint a távirathoz, mint valami nagyon szép, nagyon busköltemény . . . Igen, vannak még költemények, a miket nem kell s talán nem is lehet megírni, a mik csak úgy megtörténnek, szinte észrevétlenül, esőndesen . . .

A liebau pappleány, a szomorúság halottja miatt nem kell a bánat könyveit sirni. Mert tisztán halt meg. Ugy, a hogy csak egy fehérlelkű, ábrándos szemű, nagyon szerelmes pappleány hallhat meg. (cs.)

Irodalom.

Magyar Remekírók.

A Franklin-Társulat nagy irodalmi vállalkozása, a «Magyar Remekírók» gyűjteménye, mely az utóbbi hetekben az egész hazai sajtó által, mint rendkívüli irodalmi esemény lett ismételtelen üdvözölve, mint értesülünk — február hó elején indul meg 5 kötetes első sorozatával. Ez első sorozatban a következő kötetek fognak foglaltatni:

Arany János munkái I. kötet sajtó alá rendezte: Riedl Frigyes.

Tompai Mihály munkái I. kötet sajtó alá rendezte: Lévy József.

Vörösmarty Mihály munkái I. kötet sajtó alá rendezte: Gyulai Pál.

Garay János munkái, válogatva sajtó alá rendezte: Ferenczi Zoltán.

Csiky Gergely színművei, válogatva sajtó alá rendezte: Vadnay Károly.

Ez az 5 kötet megmutatja, a Franklin-Társulatnak milyen becses vállalkozása ez a Magyar Remekírók gyűjteménye. Mindjárt az első helyen Arany János indul meg szép és az eddigieknél tökéletesebb kiadásban, a mely hogy kifogástalan lesz, arra elég kezesség a szerkesztő Riedl Frigyes neve. Nagyon helyes volt a «Magyar Remekírók» Arany Jánossal megindítani, merőben eszaka lenne az ilyen fajta gyűjtemény Arany János nélkül. Voltaképen nem is szabadna megkínálni a magyar közönséget, a magyar remekírók oly gyűjteményével, a melyből Arany János hiányzik.

A többi négy kötetnél is konstátálható hogy mind oly írónak a műveit tartalmazza a melyeknek a «Magyar Remekírók» gyűjteményében hiányozniok semmi körülmények közt sem szabad, mert a legbecsesebbek közé tartoznak, amit a költői irodalmunk egyáltalában teremtett.

Hogy a Franklin-Társulat ezt átérzte, azt abból látjuk, hogy a sajtó alá rendezéssel oly neveket bízott meg, mint Gyulai Pál, Lévy József, Vadnay Károly és Ferenczi Zoltán.

Mindent összevéve, nagy örömmel adhatunk hírt a Franklin-Társulat emez újabb vállalkozásáról, melylyel ujjól beigazolta, hogy méltó arra az előkelő helyre, melyet irodalmi intézeteink között elfoglal. A mint a kiadó közleményéből látjuk, az egész gyűjtemény tizenegy ötkötetes sorozatban, vagyis ötvenöt kötetben fog megjelenni és pedig évenként két sorozat, vagyis 10 kötet. Az egész munka ára 220 korona, de a Franklin-Társulat lehetővé tette, hogy a munka csekély havi részletekben is be legyen szereshető. Megrendelést elfogad a kiadó és bármely hazai könyvkereskedés.

Színház.

* A jövő hét műsora. Vasárnap délután: Furcsa háború. Este Ujházy Ede vendégfelvétélvel A párisi szegények.

Hétfőn. Konstantin abbé.

Kedden. A peleskei notárius.

Szerdán. Stilton Timót.

Csütörtökön Teréz kapitány.

Pénteken. A péholy.

Szombaton. Gasperone.

Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág.

Este: A zsidó honvéd népszimű.

* Teréz kapitány. Tegnap este másodszor került színre Teréz kapitány. Ugylát-szik, hogy a közönség közönyét nem tudja megtörni, mert az este is csak csekély számú közönség méltatta a megtekintésre. A szerep-jők pedig mindent elkövettek, hogy megkedveltessék. Úgyes játékkal értek is el hatást. Mindenesetre szomorú jelenségnek kell tartanunk, hogy a közönség hidegen fogadja az olyan darabot, mely nincs telve kétértelmű ségekkel.

Véres bíróválasztás.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 18.

Nagy vérengzés történt Lunka községben, a hol bírót választottak.

A község lakossága felerészben magyar, felerészben román. Eddig az volt a szokás hogy egyszer magyar, máskor meg román emberrel töltötték be a bírói széket.

Legutóbb román bíró volt a községben és a magyarok természetesen találták, hogy most magyar ember üljön a bírói székbe.

A románok azonban az utolsó napon léptették föl Csóka Vizariót, aki előttevaló nap járt a fősolgabirónál, ahol a kérvénye ket beadta.

Két pályázó volt a bírói állásra: Méhes Imre, a magyarok jelöltje és Csóka, a románoké.

A [választáshoz] megjelent solgabiró mind a kettőt jelölte s megkezdődött a szavazás.

Amikor a románok látták, hogy a magyarok jelöltje többségben van, elállták a község háza kapuját s a magyarokat nem akarták beereszteni. Ezt az erőszakoskodást rögtön bejelentették a solgabirónak, a ki rendet akart csinálni, de a románok nem távoztak a kapuból.

Ekkor a magyarok erőszakkal akartak behatolni, amiből aztán véres verekedés támadt. A románok késsel támadtak a magyarokra s viszont a magyarok is kést rántottak védelmükre és olyan verekedésre került a dolog, hogy Jucze Gligor és Muntyán Tódor még ott a harctéren elvérzett s igen sokan súlyos sérüléseket szenvedtek.

A verekedésre a szavazást felfüggesztették és az időközben táviratilag értesített csendőrség megérkezett s nagynebezen hely reállította a rendet, de azóta állandóan csendőrség czirkálnak a faluba.

Külömfélék.

+ Vasut az Atlanti-oczeántól az Indiai-oczeánig. Nagyszabásu tervet készül megvalósítani nemsokára a belga kormány. A terv nem kisebb feladat megvalósítására vállalkozik, mint hogy vasutal összeköti Nyugat-Afrika partját Kelet-Afrikáéval, azaz szőlőben átszeli Afrikát. A megépítendő utvonál 1500 kilométert tenne, ami magában véve is rengeteg távolság s fokozzák az építés nehézségeit a földönvel, az afrikai természettel járó különböző akadályok. A belgák-

nak már van 400 kilométerre terjedő vasut-vonaluk. Közlekedési utnak azontul a Kongo folyamot használják, amely a nagy közép-afrikai tavakban torkollik. Viszont a németeknek a kelet afrikai part urainak is van vasuti vonaluk. Az 1500 kilométeres vonal megépítése tehát a tavaknak a német vasutal való összekötését jelenti, ami viszont a keleti és nyugati partvidék összehidalásának felel meg.

+ Modern hirdetés. Orvosi működésemet ma kezdtem meg. M. t. betegeknek a várótermemben könyvtár, zongora és hideg buffet áll rendelkezésére.

N. N. orvos.

+ A zsebóra élete. A zsebóra naponta 435.000-et ketyeg. Ha ezt a számot, mint azt egy türelmes statisztikus kiszámította, 365 és $\frac{1}{2}$ -del, vagyis az esztendő napjainak számával sokszorozzuk, kitűnik, hogy még a föld egyszer fordul meg a nap körül, az óra 157.788.000-et ketyeg.

+ Apró félreértés. Édes uram, az új szakácsnénk a sültet kissé megégette — a leány még kissé tapasztalatlan. — Egy csók talán kárpótolni fog.

— Nem bánom, hát küldd be azt a lányt.

+ Egy kedves hölgy. Alma Tademáról, a híres angol festőről beszélnek el a következő anekdotát: két nappal azután hogy Vindsorban lovagi rangra emelték, vendégeket fogadott, akik természetesen mind valami kellemességet mondtak a »nagy« eset alkalmából. Egyszer csak egy hölgy kerül a festő elé s lekötőlező mosolyal ezt mondja:

— O, kedves sir Lavreneze, rendkívül örülök, hogy önt ez a megtiszteltetés érte. Reményilem, hogy most miután lovaggá ütötték, szegre akasztja a festészetet és úgy él majd, mint egy gentleman.

A bagno hőse.

— jan. 18.

A francia Guyana gyarmat bagnojából sikerült egy rabnak megszöknie, ami a leg-feltűnőbb ritkaságok közé tartozik.

A „szép Alfmayer«, Páris veszedelmes betörője, kellemes helyzetet tudott magának teremteni. Szépirása folytán hivatalban alkalmazták, járatos volt a felügyelők családjaihoz, külön élelmezést kapott, uri ruhában járt.

Mikor aztán nagyon is uri módon akart élni, tudtára adták, hogy baj lesz. Erre a fegyenczek között összeesküvést szőtt, s mikor a tervet megkövacsolták — elárulta az egészet az igazgatónak.

De rosszul járt, mert kiderült túnrészes sége. Szigorú büntetés alá akarták vonni, de ő megszökött.

Hogy miként, azt nem tudja senki, de ezt a hihetetlen dolgot mégis megcselekedte. Tett ő annál különbet is, még Franciaországban.

Naponta a mazasi vizsgálóbíró elé vezették kihallgatásra. Egy alkalommal szabadonbocsátási formulát talált, s azt ellopta. A togházban saját nevére kitöltötte. Egy más alkalommal — csodálatos módon — pecsétet nyomott rá. Azután berítékba tette, s akarral elvesztette a folyosón.

Egyik solga megtalálta a bíróhoz szóló levelet, s átadta neki, aki személyesen ment le Allmayerhez és szabadon bocsátatta.

Később újból hurokra került a bagno hőse, aki most valahol Ausztráliában éli világát.

CSARNOK.

Egy kis tréfa.

Irta: Gyarmathy Zsigáné.

Mire az öreg ur elmondja a régi történetet.

—Fiatal ember koromban egyszer a mezőn járkáltok Katival. A juhakloknál elhaladva a saját ház elé értetek a ház előtt egy asztalon nagy darab malékenyér volt és Kati ezt mondta, hogy az alkonypirban a malé színe gyönyörű, azt hiszi, az ize jó lehet.

—Ha azt hiszi egye meg — mondtad te és még azt is hozzá tetted, hogyha meg eszi az egészet akkor bár mit kívánhat tőled e fogadás fejében. Kati ennek már nem tudom mi okon nagyon megörvendett és kész ségsei kiáltotta:

— Meg eszem!

Te be szóltál, hogy a béres hozzon ki egy lóczát mert a kisasszony itt akar ostonálni.

Kati leült és nagy mohósággal kezdte fogyasztani az oláhnak való csemegét.

Már alig alig tudta leereszkölni és úgy érezte, hogy minden legyümöszölt falat után a szeme kijebb jó. Ekkor te kivetted kezéből a malét és azt mondtad; Elég volt majd folytatja, most pedig a zsebedbe teszed. — Aztán később és másnap is hiába kérte a malét nem adtad vissza, egyszer aztán figyelmeztetett a fogadásra, kívánni akart valamit, azt felelted majd, ha elfogyasztja a malét, úgy áll a fogadás, és csak akkor adtad vissza mikor kőkeményre száradt és lehetetlen volt megenni.

— Biz ez ripók egy tréfa volt most már emlékszem rá.

— Akkor egy kis tréfának nevezted s ez végtelenül fájt Katinak. Most is óri a darab száraz malét és azt mondja, szeretné egyszer megütni vele a szivedet, de úgy, hogy megérezd az ütést. Mindazonáltal András te ezt ne vedd tőle rossz néven vén leányokban mindig akad egy csöppnyi keserűség... így hát ném időzöm tovább... tudod kerülöm e keserűséget, már pedig csak az lenne belőle ha Kati nem kapna otthon... vonatérkezéig csak haza czamagok.

II.

Öreg Buri távozta után Bükteleky keserűséggel eltelve ment a kertbe. Az erdős hegyekig fölfutó nagy kert terrászokra volt osztva a terrászok magas oldalait gyönyörűen zöldülő fiatal fű borítja, s az éleken sorjában végig futó gyümölcsfák fehér szirmaikkal havavazzák a fű között kéklő ibolyákat. A tavasz fakadása a föld lehelete megkapja a haragos apa szívét: egy pillanatig gyönyörködve nézi a bájos fáját.

A falu fölött elhuzódó tarkás bérczek szőlővel borított oldalak, bemélyedő, zöld öblök, lágyan hullámzó őszi vetések tengere szóval, a mit látköre befog az mind az övé és szereti is gyermekora édes emlékeivel: a hivatott gazda meleg ragaszkodásával. És tekintete újból haragos tüzből ég: az a kedves fiu a kit úgy dicsérnek sok mindenért s meg jó szívusegért is olyan kedves, jó volt, hogy apja alatt meg ingatta az őszi földet és most attól retteg mikor tognak a titkos becsületbeli adósságok rázuhanni, örökre eltemve ezt a kedves ősi birtokot, melyet szentté tesz előtte gyermek kora emléke a szülők drága pora és kedvessé a férfi kor sikerrel koronázott munkája. Siker? Szép siker. A jó fiu tett arról, hogy édes apja munkáját siker koronázza, de még arról is, hogy ebben a földben pihenessen. Majd, ha

rázuhan a veszedelemben jól fognak mulatni az igrigyei: nos hát ez volt bölcsességnek az eredménye? Szép sikert arattál! Idegen kezekre jut: apáid birtoka, a kiket éppen nem fog érdekelni, hogy melyik fát ki plántált. . . .

Hej! a kiket képzelete a drága földre rajzolt az unokák fiatal serege előtt még sem lenne az közönyös s a mélyebb érzésűek kegyelettel gondolnának őseik munkájára. Agya égott és föllázadt vérzombolt. Csak most ne kerüljön szemé elé az a fiu.

(Vége köv)

Csak RETHY-felet fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerházakban kapható:

Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Sándor, Mihalovics Jenő, Rotschnek Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában. Hajdu-Sámsonban: Molnár Miklós gyógyszerházában.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerházban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

1920 v. k. szám.

1901.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V 1387/4 1901 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kühne E. cég részére Kovássy Ferencz ebesi lakostól 400 kor. — fill. tőke, ennek 1901 évi február hó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 65 kor. 90 fill. perköltség

erejéig 1901 évi deczember hó 4-én biróilag le foglalt és 1250 kor, fillerre becsült 4 drb. ökör- és egy boglya szénából álló ingóságok 1902. évi január hó 21-én d. u. 2 órakor kezdetéveendő és Ebesen, alperes tanuján megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek

azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902. évi január hó 5-én.

Sugár Gyula.
birói kiküldött.

Szépség és egészség

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arcán, az használja a teljesen arztalmatlan Rozsnyay féle világhírű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczbört rövid időn fehérré, tisztává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40 fill. Egy kis tégely ára 70 fill. Sorall-szappan egy drb. 70 fill., Sorail-hőlgypor egy doboz 1.40 fill. Kitűnő és valódi Epe-szappan egy drb. 80 fill.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az nradí szabadságszobrot ábrásolja.

Kapható: Rozsnyay Máttyás gyógyszerházban Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszerházban.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját termésű mènesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vasárnapok: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest—Eöcs.

(Neustein féle ERZSEBET labdacso.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők mentek minden tartalmas anyagtól, az altesti szervek sajnál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZEKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozottkülsőjük végett még gyermekeknek is szivesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Készpénz előleges pekuldeése mellett bórmentve küldetik.

ÓVÁS!

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyünkkel piros-fekete nyomatásban „Szent Liptó” és „Neustein. Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-székileg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszerháza
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mihalovics István, és Füleki Pál gyógyszerházában.

AKACIA SZAPPAN AKACIA-pedőr 1 kor., AKACIA-arc krém 2 k. KOSZVENY ÉS CSÜZELLEN
 Főraktár: KÖRÖN GYÖGYSZERTÁR, Budapest, Kálvin-ter.

Dr. SCHLESINGER MIXSA

VIZGYÓGYINTÉZET ES SANATORIUM POZSONY (Cottage)

Olyanról hogy fekvésben, természet és szélétől véletl. 20 km. távolságra a város felett, a legmodernebb körülmények között, a legmodernebb körülmények között, a legmodernebb körülmények között.

Lanningene hajfestő szer

OSAN fogszívogató

KOZSÁTEJ szappan

Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl Ludwigstr. 6

SCHWANHÄUSSER irodalmi cikkek

RENDET TARTANAK — IDŐT TAKARITANAK

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannesgasse 2.

MARGHERITA

Arany díjazott, szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV. Központi Városház.

FERNOLENDT

Cipőfénymaz, legjobban a világon, a cipőnek gyorsan sötétíti, tartósan szép és a bőrt le tartózza teszi.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

Budapest, VII. Kerepesi-út 32. (a Rókus-hévízzel szemben.)

PFAU FÉLE COGNAC A LEGJOBB

Várgyógyítás — Hemopatia

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos

Budapest, V. Váci-körút 18.

NEW-YORK kávéház

Budapest, V. Erzsébet-körút 9-11. találkoznak.

28 ÉV ÓTA!

AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRASA

MUTHNER ÖDÖN

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. és ROTTENBILLER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ES BÉRMENTVE.

PARIS SZALON

Stations: 5100 PÁL

BUDAPEST, VI. VACZI-KÖRÚT 20.

ALTALANOS TUDÓSÍTÓ

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Andrásy-út 54.

The Freshams

Életbiztosító társaság

Budapest, Erzsébet-körút 34.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely

BUDAPESTEN.

SZABADSÁGTERE ÉRTEKESÍTŐ ALKALY

BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN

Dr. Kovács Kézpásztá

Kárpáti Ibolya-illat

JENCS-FÉLE

MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID

JENCS VILMOS Gyógyszertára

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTAN BELA** Gyógyszertárában Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

BRAUSWETTER JÁNOS

Szivattyúk és Mérlegek

L. Walldorfg. 14. GARYENS W., BÉCS, Schwarzenbergstr. 6.

Le Délice

legjobb Vergő cigarettapapír,

legkedveltebb Vergő szivarkahüvely.

SANTAL EGGER